

VEDTAGNE TEKSTER

P8_TA(2015)0274

Evaluering af aktiviteterne i Den Europæiske Demokratifond (EED)

Europa-Parlamentets beslutning af 9. juli 2015 om EU's nye tilgang til menneskerettigheder og demokrati – evaluering af aktiviteterne i Den Europæiske Demokratifond (EED) siden dens oprettelse (2014/2231(INI))

Europa-Parlamentet,

- der henviser til artikel 2, 6, 8 og 21 i traktaten om Den Europæiske Union,
- der henviser til sin henstilling af 29. marts 2012 til Rådet om de nærmere retningslinjer for den eventuelle oprettelse af en europæisk demokratifond (EED)¹,
- der henviser til sin beslutning af 7. juli 2011 om EU's eksterne politikker til støtte for demokratisering²,
- der henviser til sin beslutning af 11. december 2012 om en strategi for digital frihed i EU's udenrigspolitik³,
- der henviser til EU's årsberetning om menneskerettighederne og demokrati i verden i 2013, som blev vedtaget af Rådet den 23. juni 2014,
- der henviser til sin beslutning af 12. marts 2015 om årsberetningen om menneskerettighederne og demokrati i verden 2013 og EU's politik på området⁴,
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 236/2014 af 11. marts 2014 om fælles regler og procedurer for gennemførelse af instrumenterne til finansiering af Unionens optræden udadtil⁵,
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 235/2014 af 11. marts 2014 om oprettelse af et finansieringsinstrument for demokrati og

¹ EUT C 257 E af 6.9.2013, s. 13.

² EUT C 33 E af 5.2.2013, s. 165.

³ Vedtagne tekster, P7_TA(2012)0470.

⁴ Vedtagne tekster, P8_TA(2015)0076.

⁵ EUT L 77 af 15.3.2014, s. 95.

menneskerettigheder på verdensplan¹,

- der henviser til Rådets konklusioner af 18. maj 2009 om "Støtte til demokratisk regeringsførelse: Mod en bedre EU-ramme"²,
- der henviser til Rådets konklusioner af 17. november 2009 om demokratistøtte i EU's eksterne forbindelser³,
- der henviser til Rådets konklusioner af 13. december 2010, der indeholder statusrapporten for 2010 og en liste over foreslåede pilotlande⁴,
- der henviser til Rådets konklusioner af 20. juni 2011 om den europæiske nabopolitik⁵,
- der henviser til Rådets konklusioner af 1. december 2011 om Den Europæiske Demokratifond⁶,
- der henviser til Rådets konklusioner af 25. juni 2012 om menneskerettigheder og demokrati⁷ og til EU's strategiramme og handlingsplan for menneskerettigheder og demokrati, som også blev vedtaget af Rådet den 25. juni 2012⁸,
- der henviser til Rådets konklusioner af 31. januar 2013 om EU-støtte til bæredygtig forandring i overgangssamfund⁹,
- der henviser til det fælles høringsdokument fra Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik og Kommissionen af 4. marts 2015 "Mod en ny europæisk naboskabspolitik" (JOIN(2015)0006),
- der henviser til evalueringen af EU-Udenrigstjenesten fra 2013¹⁰,
- der henviser til den fælles meddelelse fra Den Europæiske Unions højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik og Kommissionen af 25. maj 2011 med titlen "En ny tilgang til nabolande i forandring" (COM(2011)0303),
- der henviser til støtteskrivelsen om oprettelse af EED, som var stilet til daværende formand for Europa-Parlamentet, Jerzy Buzek, og daværende næstformand for Kommissionen/højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, Catherine Ashton, og dateret den 25. november 2011,
- der henviser til beslutningen i EED's styrelsesråd af 3. december 2014 om at ophæve de oprindelige geografiske begrænsninger for EED,
- der henviser til forretningsordenens artikel 52 og artikel 132, stk. 2,

¹ EUT L 77 af 15.3.2014, s. 85.

² <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=DA&f=ST%209908%202009%20INIT>

³ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/ec/111250.pdf

⁴ https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/118433.pdf

⁵ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/DA/genaff/122917.pdf

⁶ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/126505.pdf

⁷ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/131171.pdf

⁸ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/131181.pdf

⁹ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/135130.pdf

¹⁰ http://eeas.europa.eu/library/publications/2013/3/2013_eeas_review_da.pdf

- der henviser til betænkning fra Udenrigsudvalget (A8-0177/2015),

- A. der henviser til, at fremme af og støtte til demokrati, retsstatsforhold og respekt for menneskerettighedernes universalitet og udelelighed og de grundlæggende frihedsrettigheder er blandt de centrale mål for EU's udenrigspolitik som fastsat i artikel 21 i traktaten om Den Europæiske Union og i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder;

- B. der henviser til, at EU mener, at princippet om ejerskab over demokratiseringsprocesser er altafgørende for at skabe en ægte demokratisk kultur;

- C. der henviser til, at et stort antal medlemsstater i løbet af de seneste årtier med succes har tilendebragt en proces med demokratisk omstilling af samfundet og har opbygget indgående erfaring på dette område, som kan være relevant for EED's aktiviteter, og som kan og bør anvendes på ekspertniveau og på politisk niveau til EED's arbejde;

- D. der henviser til, at begivenhederne under det arabiske forår og i det østlige naboombåde har udløst en omformning af EU's politikinstrumenter til fremme af menneskerettighederne og demokratistøtte;

- E. der henviser til, at pladsen til lovlige civilsamfundsaktiviteter og ekstern finansiering af civilsamfundsorganisationer bliver indsnævret i en række lande, hvor EED opererer, på grund af autoritære regimer, der benytter stadig mere sofistikerede midler, herunder lovgivning, til at begrænse NGO'ers og demokratiforkæmpers arbejde, herunder nogle af EED's støttemodtagere;

- F. der henviser til, at lande i EU's naboombråder i de senere år har stået over for et betydeligt antal politiske, sikkerhedsmæssige og økonomiske udfordringer, der har sat demokratiseringsbestrebelsene og respekten for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder under alvorligt pres;

- G. der henviser til, at det er nødvendigt at fremme tilvejebringelsen af objektiv og uafhængig information og styrke mediemiljøet, herunder internettet og de sociale medier, i lande, hvor EED opererer, ved at beskytte medie- og ytringsfriheden og bekæmpe alle former for social og politisk censur; der henviser til, at der også er behov for at støtte demokratiseringsbestrebelsene i disse lande, herunder konsolideringen af retsstaten og bekæmpelsen af korrupcion;

- H. der henviser til, at oprettelsen af EED side om side med andre EU-programmer, som f.eks. det europæiske instrument for demokrati og menneskerettigheder (EIDHR) og civilsamfundsfaciliteten under den europæiske naboskabspolitik (ENP), komplementerer den traditionelle, statscentrerede tilgang med et stærkt tiltrængt, mere afbalanceret, langsigtet og samfundscentreret perspektiv, der fokuserer på et direkte engagement med lokale og regionale græsrodsbevægelser og demokratiske politiske aktører;

- I. der henviser til, at det i sagens natur stadig er en vanskelig opgave at vurdere virkningen af demokratistøtteaktiviteter som dem, der gennemføres af EED, især på grund af den ikke-lineære og langsigtede karakter af den politiske omstilling i de pågældende lande og den ofte fortrolige karakter af de involverede aktiviteter;

- J. der henviser til, at nye informationsteknologier og sociale medier er blevet vigtige instrumenter i kampen for demokrati og derfor bør have en fremtrædende plads på den europæiske demokratistøttedagsorden;
- K. der henviser til, at EED pr. 30. juni 2015 har finansieret 186 initiativer med i alt mere end 5,2 mio. EUR i det sydlige naboområde og mere end 5,3 mio. EUR i og uden for det østlige naboområde;
- L. der henviser til, at EED har fordel af en unik form for samfinansiering, hvorunder dets administrationsbudget stilles til rådighed af Kommissionen, mens de konkrete aktiviteter finansieres af bidrag fra medlemsstater og tredjelande;

Overordnet evaluering

1. glæder sig over EED's resultater til dato i betragtning af den aktuelle vanskelige internationale situation og mener, at den opfylder sit primære mål om at "fremme og tilskynde til demokratisering og et grundfæstet, holdbart demokrati i lande, der befinder sig i en politisk overgangsproces, og i samfund, der kæmper for demokratisering"¹. bl.a. ved at "støtte dem, der ingen støtte får" ved at bekæmpe korrupsion, fremme dialog i mangfoldighed og ikke-vold, tilskynde til deltagelse i samfundsforhold og politik og beskytte aktivister og journalister, som lokalt gør deres yderste for at sikre og fremskynde igangsættelsen af en demokratisk proces, således at der bliver lettere adgang til retfærdighed;
2. anerkender med tilfredshed, at EED trods sin korte aktivitetsperiode og begrænsede finansiering og de udfordringer, der i sagens natur er med at vurdere virkningen af demokratistøtteforanstaltninger, efterkommer Parlamentets henstillinger og giver merværdi til EU's allerede eksisterende demokratistøtte via hurtig, fleksibel, bottom-up-præget og efterspørgselsbestemt finansiering, som gives direkte til støttemodtagerne på en finansielt set effektiv måde, der supplerer andre EU-midler, takket være den ringe administrative byrde og de enkle procedurer, som styrelsesrådet har fastlagt for EED;
3. er af den opfattelse, at EED som metode til at yde demokratistøtte har bidraget til at mindske såvel politiske som personlige risici;
4. understreger sin fulde og fortsatte støtte til EU's mangestregede bestræbelser på at støtte civilsamfundsorganisationer, sociale bevægelser og aktivister overalt i verden; gentager, at det er vigtigt at undgå dobbeltarbejde og fortsat at sikre foreneligheden af EED's aktiviteter med eksisterende EU-instrumenter til finansiering af eksterne foranstaltninger, i særdeleshed EIDHR og det europæiske naboskabsinstrument (ENI), eftersom de alle tilstræber at fremme demokratiske principper og respekt for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder i omegnen af EU;
5. glæder sig over EED's konsekvente engagement til fordel for ytrings- og foreningsfriheden, mediefriheden, opbygningen og styrkelsen af retsstatsforhold, korrupsionsbekæmpelse og social og politisk pluralisme – et engagement, der sigter mod at støtte udviklingen af demokratiske regimer i både det østlige og det sydlige naboområde;

¹ Artikel 2 i EED-vedtægten, som kan findes på: <https://www.democracyendowment.eu/about-eed/>

6. er af den opfattelse, at de initiativer, EED har taget, har bevist fondens unikke evne til at bygge broer og udfylde huller i tilfælde, hvor det har været umuligt at skaffe finansiering fra EU's medlemsstater eller fra tredjelande;
7. opfordrer EU og dets medlemsstater til at udvikle en holistisk tilgang til at støtte politisk omstilling og demokratisering i tredjelande, som indbefatter respekt for menneskerettighederne, fremme af retfærdighed, gennemsigtighed, ansvarlighed, forsoning, retsstatsforhold og styrkelsen af demokratiske institutioner, herunder lovgivende organer;

Finansiering

8. opfordrer de parter, der har grundlagt EED, og navnlig alle EU's medlemsstater og Kommissionen, til at bidrage til eller øge deres bidrag til EED i overensstemmelse med de tilsagn, de har givet;
9. minder om, at følgende lande pr. 26. april 2015 har givet tilsagn om og ydet bidrag til EED: Belgien, Bulgarien, Danmark, Estland, Letland, Litauen, Luxembourg, Nederlandene, Polen, Rumænien, Schweiz, Slovakiet, Spanien, Sverige, Tjekkiet, Tyskland og Ungarn, mens de øvrige 12 medlemsstater endnu ikke har gjort det;
10. understreger, at det for at fastholde og yderligere udvikle EED's effektivitet er afgørende at sikre langsigtet, tilstrækkelig, stabil, gennemsigtig og forudsigelig finansiering;
11. opfordrer næstformanden for Kommissionen/den højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik og kommissæren med ansvar for naboskabspolitik og udvidelsesforhandlinger til at tage EED's merværdi i betragtning i forbindelse med den netop igangsatte evaluering af ENP og til at overveje, hvordan der kan tilvejebringes bæredygtig finansiering til EED;
12. opfordrer Belgien til i det mindste at overveje muligheden af at returnere nogle af eller alle de skatteindtægter, der modtages fra EED og fondens ansatte, i form af finansiering til EED-projekter; minder om, at EED fungerer som en privat fond i henhold til belgisk ret;
13. glæder sig over de finansielle bidrag fra nordeuropæiske, centraleuropæiske og nogle sydeuropæiske medlemsstater; opfordrer de resterende sydeuropæiske medlemsstater, hvoraf nogle har særligt tætte historiske, økonomiske eller kulturelle forbindelser med det sydlige naboområde, til at gøre sig særlige bestræbelser på at bidrage til EED, enten gennem finansiering eller udstationering af personale;
14. glæder sig over de finansielle bidrag, som EED har modtaget fra EU-partnere som Schweiz og Canada; tilskynder andre stater, navnlig landene i Den Europæiske Frihandelssammenslutning, til at støtte EED;
15. opfordrer alle EED-donorer til at sikre, at Den Europæiske Demokratifonds bestyrelse har fuld autonomi til at udvælge støttemodtagere på grundlag af den arbejdsplan, som styrelsesrådet har godkendt, og opfordrer til, at donorerne ophører med at øremærke midler til bestemte lande eller projekter;

Kapaciteten hvad angår menneskelige ressourcer

16. kræver styrket kapacitet i EED-sekretariatet, hvilket skal afspejles i tilstrækkelige menneskelige ressourcer, som gør det muligt for sekretariatet at klare sine nye opgaver;
17. tilskynder medlemsstaterne til at følge op på den interesse, de har udtrykt for at udstationere nationale eksperter i EED-sekretariatet;

Udvidelse af EED's geografiske mandat og balancen mellem øst og syd

18. bifalder ophævelsen af de oprindelige geografiske begrænsninger på EED, som styrelsesrådet vedtog på sit møde den 3. december 2014;
19. roser EED for at fastholde den geografiske balance mellem EU's østlige og sydlige naboområde i sin projektf finansiering;

Tilskud og støttemodtagere

20. finder det afgørende at sikre bæredygtig finansiering til EED-støttemodtagere på lang sigt ved at styrke de komplementære forbindelser med andre bilaterale donorer og med EU-instrumenter til finansiering af eksterne foranstaltninger, i særdeleshed EIDHR, som – hvor det er hensigtsmæssigt – kan overtage den finansielle støtte på mellemlang sigt til "modne" EED-støttemodtagere, og vil i dette øjemed:
 - a) anmode EED og Kommissionen om at oprette en kontaktgruppe med det formål at fastlægge, hvordan EED-støttemodtagere bedst kan overgå til finansiell støtte fra EIDHR, og
 - b) opfordre Kommissionen og Tjenesten for EU's Optræden Udadtil (EU-Udenrigstjenesten) til at fremlægge konkrete forslag til mekanismer til programmering, kommunikation og samarbejde med EED, således at der sikres sammenhæng og bæredygtighed på lang sigt;
21. opfordrer EED til at gå mere aktivt ind i lande, hvor mulighederne for ekstern støtte til civilsamfundet er alvorligt begrænsede, eller hvor den statslige støtte er diskriminatorisk og udelukkende gives til bestemte organisationer eller civilsamfund; støtter EED's bestræbelser på at udforske innovative metoder til at støtte forandringsagenter i særligt vanskelige politiske miljøer;
22. opfordrer kraftigt styrelsesrådet til fortsat at støtte demokratiske politiske aktivister og yde finansiering til inkluderende politiske processer; er af den opfattelse, at EED bør gå i dialog med og støtte fremkomsten og konsolideringen af politiske partier med et tydeligt engagement i demokratiske principper – i partnerskab med eksisterende politiske fonde, når dette er muligt;
23. bifalder EED's retningslinjer for overvågning og evaluering; understreger imidlertid, at disse gennemførelsesretningslinjer bør stå i rimeligt forhold til EED's størrelse og kapacitet med hensyn til menneskelige ressourcer;
24. tilskynder EED til at vedblive med at tilpasse sig nye teknologier ved at integrere teknologistøtte i sine tilskud;
25. glæder sig over de EED-tilskud, der er ydet til ukrainske aktører, som udgør et godt eksempel på hurtig støtte til politiske aktivister og samfundsaktivister, der efterfølgende

- bliver demokratisk valgte repræsentanter; glæder sig over de EED-tilskud, som er ydet til alle prodemokratiaktivister, der er engageret i EU's naboømråder, og som har til formål at understøtte udviklingen af konsoliderede demokratiske regimer;
26. glæder sig over de EED-tilskud, som er ydet til aktivister i nogle af landene i det sydlige naboømråde, idet de viser merværdien af EED's demokratistøttearbejde i særligt fjendtlighedsindede miljøer;
 27. tilskynder kraftigt EED til at lægge større vægt på grupper, der lider under social udstødelse eller politisk marginalisering, ved at støtte bl.a. kvindebevægelser, der sigter mod at fremme kvinders rettigheder og øge deres deltagelse i det offentlige liv, etniske og sproglige minoriteter, LGBTI-menneskerettighedsaktivister, forfulgte religiøse mindretal og samfundsaktivister med tilknytning til religiøse samfund, såvel som græsrodsbevægelser, sårbare eller nyopståede politiske bevægelser, fagforeninger, bloggere og nye medieaktivister;
 28. opfordrer EED til, hvis og når det er relevant, at udvikle samarbejde med grupper af samfundsaktivister med tilknytning til religiøse samfund, herunder forfulgte religiøse mindretal; minder om, at kirken har spillet en afgørende rolle som modstander af de kommunistiske regimer og i de demokratiske omstillingsprocesser i Central- og Østeuropa;
 29. tilskynder EED til at optrappe sin støtte til nye, unge ledere og nyvalgte kvinder, unge eller mindretalsrepræsentanter i lande, som befinder sig i en politisk overgangsproces;
 30. opfordrer medlemsstaterne til fortsat at yde økonomisk bistand til det russiske civilsamfund og russiske medier gennem EED; påpeger, at den seneste udvikling, såsom de begrænsninger, der er pålagt civilsamfundsorganisationerne, undertrykkelsen af den politiske opposition og de aggressive, målrettede misinformationskampagner, der gennemføres af statskontrollerede medier, synes at have til formål bevidst at skabe grobund for et ekstremt nationalistisk politisk klima, der er præget af antidemokratisk retorik, undertrykkelse og hadefuld tale;

Samarbejde mellem Parlamentet og EED

31. glæder sig over fremlæggelsen af EED's første årsberetning i Udenrigsudvalget i overensstemmelse med artikel 8, stk. 4, i EED-vedtægten; fremhæver betydningen af, at denne proces finder sted årligt, og understreger, at det er en god lejlighed til at gøre status og udvikle nye synergier;
32. opfordrer til effektive forbindelser mellem EED, Gruppen for Valgkoordinering og Demokratistøtte (DEG) og Parlamentets relevante udvalg og stående delegationer; tilskynder sine medlemmer til at støtte EED og fremhæve fondens arbejde i relevante sammenhænge og under Europa-Parlamentets delegationers besøg i tredjelande, herunder møder med støttemodtagere;
33. opfordrer til, at der udvikles yderligere samarbejde mellem EED, støttemodtagerne og Sakharovprisnetværket;
34. anmoder EED om at videreudvikle sit samarbejde med Parlamentets Forum for Unge Ledere;

Politikkohærens og koordinering

35. tilskynder både medlemsstaterne og EU's institutioner til at sørge for reel intern og ekstern kohærens i demokratiseringsindsatsen og til at anerkende EED's rolle i denne henseende;
36. tilskynder EU-delegationerne og medlemsstaternes diplomatiske repræsentationer i de lande, hvor EED er aktiv, til at gøre EED opmærksom på potentielle støttemodtagere og til at oplyse potentielle støttemodtagere om EED; tilskynder ligeledes EED's medarbejdere til at etablere tætte kontakter med relevante EU-ansatte og medlemsstaternes diplomatiske personale vedrørende potentielle støttemodtagere, som ikke kan få støtte fra EED, under udvisning af gensidig respekt for oplysningernes følsomhed og alle parter sikkerhed;
37. opfordrer indtrængende EU-delegationerne og medlemsstaternes diplomatiske repræsentationer til at samarbejde struktureret om at fremme visumansøgningsprocessen for EED-støttemodtagere, som bliver inviteret til Den Europæiske Union;
38. bifalder EU-Udenrigstjenestens og Kommissionens bestræbelser på at formidle information om EED til deres medarbejdere, navnlig på EU-delegationerne;
39. opfordrer til, at der afholdes møde i EED's Styrelsesråd på ministerplan hvert tredje år for at reflektere over EU's demokratistøttepolitik og EED's fremtidige strategiske prioriteringer;

Samarbejde med andre aktører på demokratistøtteområdet

40. opfordrer EED til fortsat at samarbejde med organisationer baseret i Europa, såsom Europarådet, IDEA (Det Internationale Institut for Demokrati og Valgbistand) og Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa, i overensstemmelse med EED-vedtægten;
41. opfordrer EED til at skabe samarbejde med centrale aktører og internationale og regionale organisationer, som er aktive på demokratistøtteområdet, og som enten er baseret i EU eller arbejder i de lande, hvor EED opererer;
42. tilskynder EED til at finde frem til mulige måder, hvorpå den kan samarbejde med internationale civilsamfundsorganisationer, herunder civilsamfundsforummet under det østlige partnerskab og Anna Lindh-fonden;

Yderligere henstillinger

43. opfordrer EED til fortsat at udvikle nye, innovative metoder og instrumenter til demokratistøtte, herunder til politiske aktører eller aktivister, og til at udbrede bedste praksis for at tilpasse sig det stadig mere begrænsende miljø i en række lande med autoritære regimer, navnlig for så vidt angår nye medier og græsrodsinitiativer i disse lande; understreger i den forbindelse betydningen af, at der udvikles landespecifikke strategier;
44. opfordrer – for dens demokratiske ånds skyld – til, at det sikres, at sammensætningen af EED's Styrelsesråd repræsenterer politiske grupper på grundlag af D'Hondt-systemet;

45. glæder sig over, at der er blevet kommunikeret til offentligheden om, hvad EED har opnået indtil videre, og mener at det vil forøge EED's fundraisingkapacitet, hvis dens særegenhed og merværdi fremhæves yderligere, og der kommunikeres bredt og regelmæssigt om emnet;

o

o o

46. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen, Tjenesten for EU's Optræden Udadtil, medlemsstaternes regeringer og parlamenter og Den Europæiske Demokratifond.